

ראש הממשלה הכחיש - הרמטכ"ל התרגז - וההכחשה הוכחשה

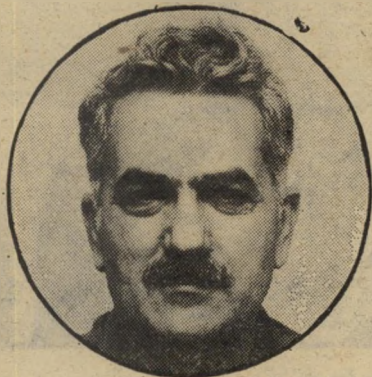
דובר לדובר-זאב

שר הביטחון. אולם כדי לא להרגיז את הרמטכ"ל הורה דן פתיר לדני ויינריך להוציא הודעת דובר משרד הביטחון שתספק את הרמטכ"ל אך לא תציג את פתיר כשקרן. דני ויינריך הוציא הודעה שתמית שטענה: "ראש הממשלה אישר את הודעת דובר צה"ל".

הכל מכחישים

את הכל

לא היתה זו תשובה לשאלה: האם בגין הוא שיום את הנויפה בנספחים הצבאיים, כפי שטוען רפול, או שבגין לא ידע עליה כלל, כפי שטוען פתיר בג'רוסלם פוסט. הודעת דובר צה"ל, אותה אישר עתה בגין, התייחסה רק לעצם קיום הפגישה של האלוף יעקב אבן, ארבעת הנספחים, אך לא גילתה ביוזמת מי היתה פגישה זו.

אריק שולר
השגריר אשמים

נראה כי הרמטכ"ל החליט להסתפק בכך. לא היה לרפול כל רצון לסבך את הדובר שלו במילחמת דוברים, ולהסתבך בעצמו במילחמת הודעות נגד ראשי-הממשלה.

דובר צה"ל תתאלוף יעקב אבן, אליו פנה כתב העולם הזה בפרשת ההודעות.

דובר אבן
מכה מתחת לחגורה

סרב להגיב עליה. "כל מה שהיה לי לומר אמרתי בהודעת דובר צה"ל". דובר מיש-רד הביטחון, דני ויינריך, טען בפני כתב העולם הזה: "ראש הממשלה הוא שנתן את ההוראה, ומה שהיה בפוסט מטעמו של דן פתיר לא היה נכון".

דן פתיר עצמו אמר לכתב העולם הזה: "דויד לנדאו לא דיפק. יש הברל בין הידיעה שהופיעה בפוסט לבין הכותרת שלה. אני לא אמרתי ללנדאו שבגין לא נתן את ההוראה לקרוא לנספחים הצבאיים. לנדאו עשה בעניין הזה טעות".

לזמן את הנספחים ולגזוף בהם היתה של הרמטכ"ל או של ראש אמ"ן.

על ידיעה זו התרגז רפול. הוא קרא אותה בעיתון בעת שהיה בדרכו לישיבת ממשלה, שנערכה בירושלים. רפול הוא אחד הרמטכ"לים הממושעים ביותר בי צה"ל. הוא ממעט להביע עמדות פוליטיות, ומקבל כל החלטה של הדרג המדיני, ובעיקר של שר הביטחון, ללא שום ניסיון לעקוף אותה. אולם רפול ראה בפירסום מטעם ראש הממשלה ניסיון לברוח מאחריות, ולהטיל אותה על אחרים.

אופיו של רפול התקומם נגד שיטה זו של ראש הממשלה או של דן פתיר. מי שנזעק היה גם דוברו של רפול, תתאלוף יעקב אבן. אבן ידע מפי הכוס שלו ששר הביטחון הוא זה שנתן את ההוראות לגזוף בנספחים הצבאיים שהחרימו את התרגיל.

אבן פנה אל דוברו של בגין במישר-הביטחון, דני ויינריך. הוא דרש ממנו להוציא הודעת דובר משרד הביטחון שתכחיש את אשר נאמר בג'רוסלם פוסט. ויינריך הבין שאם הוא יעשה כן, יתפרש הדבר כאילו דוברו של שר הביטחון מנחם בגין מכחיש את הודעות דוברו של ראש הממשלה מנחם בגין. ויינריך סרב להוציא את ההודעה, אבל כפי שהוא גילה אחר-כך, הוא הבין מטון הדיבור של דובר צה"ל, שאם מישר-הביטחון לא יכחיש את ההודעה יעשה זאת דובר צה"ל עצמו. הוא התקשר במי

הנספחים הצבאיים החרימו את התרגיל משום שהוא נערך ברמת-הגולן, מעבר לקו-הירוק.

על מה שנאמר באותה פגישה חלוקות הדעות. יש הטוענים כי שגיא הודיע לנספחים הצבאיים כי צה"ל יטיל עליהם חרם נגדי, ולא יזמין אותם לשום אירוע נוסף. ניספח צבאי המוחרם על-ידי הצבא, יכול לארוז את מטלטליו ולחזור לארצו. העמדה הרשמית של צה"ל היא שראש אמ"ן פשוט הסביר לנספחים הצבאיים שרוב תרגילי צה"ל, והמיתקנים הצבאיים שלו נמצאים מעבר לקו-הירוק, ברמת-הגולן, בגדה המערבית ובסיני. "אם תחרימו את הפעילות שנעשית מעבר לקו-הירוק, אנחנו נצטער, אך נמנע מלשלוח לכם הומנות".

השגרירים

אשמים

גיא לא התכוון שהשיחה שלו עם הנספחים הצבאיים תגיע לידיעה אמצעיית-התיקשורת, אך שיחה זו הודלפה בגלל ההדלפה החליט דובר צה"ל, תתאלוף יעקב אבן, להוציא הודעת דובר צה"ל לעיתונות, בה דיווח על הפגישה.

אחרי שאבן תאר בהודעה שלו את אשר נאמר בפגישה, הוא הכניס לנספחים הצבאיים מכה מתחת לחגורה: "ה-

רמטכ"ל איתן ושר הביטחון בגין
לברוח מאחריות

הירות אל דן פתיר, וסיפר לו על המיכשול שמערים לפתע הרמטכ"ל על ראש-הממשלה.

למרות שבאותו יום התקיימה ישיבת ממשלה, עסקו אנשי הלישכה של בגין בניסיון לכבות את השריפה. לרצות את הרמטכ"ל מבלי לפגוע באמינות ראש-הממשלה. גם השגרירים המשיכו ללחוץ. הם רצו לדעת אם הנויפה היתה באמת על דעתו של ראש הממשלה ושר הביטחון או "יוזמה פרטית של אחד האלוף-פים".

לבסוף נזכר דן פתיר שעל פי החוקה הצבאית, צריך שר הביטחון לאשר את כל הודעות דובר צה"ל לפני שהן מתפרסמות. כמובן שבשטח אין הדבר קיים, מאז מינה עצמו בגין כשר הביטחון. אם מישור עובר על הודעות דובר צה"ל הרי שזה רק הרמטכ"ל.

היה מי שדאג להזכיר לאבן את חוק הזה ולרמוז לו שההודעה נגד ההצגה של דן פתיר לא תאושר עליידי

נספחים השיבו לראש אמ"ן שהם מצידים היו מעוניינים להשתתף בתרגיל ברמת-הגולן, אך איימהשתתפות נכפתה עליהם על-ידי השגרירים. ההחלטות בעניין אי מעבר הקו-הירוק מתקבלות בדרג הפרי ליטי, ואינן תלויות בנספחים. טענו על-פי הודעת דובר צה"ל הנספחים הצבאיים.

כבר למחרת פרצה שערוריה. כל אחד מהנספחים הצבאיים נקרא לשגריר שלו, ונדרש לתת הסבר להודעת דובר צה"ל. תלונות הגיעו גם לאוזניו של דן פתיר, דובר ראש הממשלה, שחשב שהעניין עומד להפוך לשערורייה ציבורית, וניסה ככל הנראה להוציא את הבוס שלו, ראש-הממשלה, מהפרשה.

על-פי פירסום בג'רוסלם פוסט, מכתב העיתון דויד לנדאו, אמר פתיר שראש-הממשלה לא עמד מאחרי ההחלטה להחריים את הנספחים הצבאיים מאירופה. על פי דיווחו של לנדאו דווח אמנם לראש-הממשלה על התקרית, באופן רוטיני, אך הוא לא נתן כל החלטה בעניין, וההחלטה

ה רמטכ"ל, רב-אלוף רפאל ("רפול") איתן, רחח מועם. רק לעיתים-רחוק קות רואים אותו עובדי לישכתו כעוס, הפעם הוא היה כעוס באמת. אל מיכיתבתו הובאה ידיעה שפורסמה בי-25 לחודש

דש שעבר בג'רוסלם פוסט. בידיעה זו טען דובר ראש-הממשלה, דן פתיר, כאילו מנחם בגין לא ידע כלל על הצעדים שעומדים לנקוט הרמטכ"ל וראש אמ"ן נגד הנספחים הצבאיים הסוררים. "זה לא נכון", קרא רפול. הוא ידע ואישר.

הפרשה כולה החלה שבוע קודם לכן. ארבעה ניספחים צבאיים מארצות-אירופה החרימו את תרגיל גולני, שנערך ברמת-הגולן, תרגיל אליו הוזמנו כל הנספחים הצבאיים המשרתים בארץ.

כל הנספחים הצבאיים התייצבו לתרגיל, כפי שהם עושים בכל פעם שצה"ל מוזמן אותם, חוץ מארבעה שלא באו. היו אלה אלוף-מישנה טורקא, הנספח הצבאי הצרפתי, אלוף-מישנה גואלי, הי

דובר פתיר
העיתונאי טעה

נספח הצבאי האיטלקי, סגן-אלוף ריכט שטיין, הנספח הצבאי הגרמני ואלוף-מישנה באוצ'ר, הנספח הצבאי הבריטי. לשילטונות צה"ל היה ברור שההעדרות היתה מכוונת. הנספחים הצבאיים של ארצות-אירופה החליטו שלא להשתתף בתרגיל ברמת-הגולן.

דובר ויינריך
הדובר טעה

העניין הובא לידיעת ראש אמ"ן, האלוף יהושע שגיא, הממונה מטעם צה"ל על הקשר עם הנספחים הצבאיים, והרמטכ"ל. בישיבת מטכ"ל, שנערכה מיד אחר-כך, בהשתתפות שר הביטחון מנחם בגין, דיווח הרמטכ"ל לבגין על התקרית. בגין הורה לזמן את הנספחים הצבאיים ולהביע בפניהם מורת-רוח.

כך אמנם עשה ראש אמ"ן. הוא הזמין ללישכתו את הנספחים הצבאיים שלא באו לתרגיל. לשגיא התברר באותה פגישה שההעדרות אכן היתה מכוונת, וכי